

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 7 Mart 2022
Sayı : 2142

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

8 Nisan Gününün, Türkiye’de “Dünya Romanlar Günü” İlan Edilmesi Hakkında Kanun Teklifim, gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Özcan PURÇU
İzmir Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon		
Esas Komisyon	İçişleri	
Tarih: 8 Mart 2022		Esas No: 2/4257

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİĞİ
0 7 Mart 2022
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
0 7 Mart 2022
No. 9788J7
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GEREKÇE

1959 yılında Romanya'dan Fransa'ya göç etmiş bir Roman, kendisiyle birlikte farklı Roman gruplarından gelenlerle beraber, Dünya Çingene Komitesi'ni kurmuştur. İlgili Komite; farklı ülkelerden gelen Romanlarla Londra'da toplanmıştır. Bu kapsamda da kendi idealleri doğrultusunda ayrımcılıkla mücadelede iş birliğini teşvik eden ilk Dünya Roman Kongresi 8 Nisan 1971 tarihinde Londra'da toplanmıştır. 14 ülkeden gelen delegelerin katılımıyla toplanan kongrede, Uluslararası Çingene Komitesi adının içinde geçen "çingene" kelimesinin aşağılayıcı bir çağrışım olduğu düşünülerek, yerine "Roman" sözcüğünün kullanılması kararı alınmış ve Uluslararası Roman Komitesi adı resmîyet kazanmıştır.

Bu komite 1972 yılında 22 ülkeden 23 üye örgüt ile çeşitli devletlerdeki Roman örgütleri için bir şemsiye görevini üstlenmiştir. Komite, amaçları doğrultusunda Avrupa Konseyi'ni ve Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO)'nü komiteyi tanıma ve iş birliği kurmaya teşvik etmiştir. Bu yönde çalışmalar yapmıştır. 1968 yılında, 15.yüzyıldan bu yana zulüm görmüş bir millet olarak Romanların tanınması için Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonu (UNCHR)'na dilekçe vermiştir. 1978 yılında ise 2. Dünya Roman Kongresi, 26 ülkeden 60 delege ve ek gözlemcinin katılımıyla gerçekleşmiştir. 3. Ve 4. Dünya Roman Kongreleri 1981 ve 1990 yıllarında farklı ülkelerden gelen 250-300 delege ile yapılmıştır.

1990 yılında yapılan kongrede 8 Nisan tarihinin Dünya Romanlar Günü olarak kutlanması kararlaştırılmıştır. 8 Nisan tarihinin seçilme sebebi ise 1971 yılında Londra'da yapılan Uluslararası Çingene Kongresi'nin başladığı gün olmasından kaynaklanmaktadır.

Türkiye'de ise, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda eğitim ve öğrenim hakkı, çalışma ve sözleşme hürriyeti, sağlık hizmetlerine, konut olanaklarına ve sosyal güvenliğe erişim hakkı güvence altına alınmış ve temel kamu hizmetlerine erişimde eşitlik ve hakkaniyet ilkeleri benimsenmiştir. Ancak uygulamada Roman vatandaşların sayılan anayasal haklarına erişim konusunda bazı sorunlar yaşadıkları gözlenmektedir. Bu nedenle 10 Aralık 2015 tarihinde 64. Hükümet 2016 Yılı Eylem Planı'nda da "Temel Haklar ve Hürriyetler" başlığı altında "Roman vatandaşların sorunlarının çözümüne yönelik daha önce atılmış adımlar değerlendirilerek yeni çalışmalar başlatılacaktır" söylemine yer verilmiştir.

Roman Vatandaşlara Yönelik Strateji Belgesi (2016-2021) ile 1. Aşama Eylem Planı (2016-2018) Resmî Gazete'de 30 Nisan 2016 tarih ve 29699 sayı ile yayımlanmıştır. Roman vatandaşların hem kısa hem de uzun vadede sosyo-ekonomik durumlarının iyileştirilmesinde, eğitim, sağlık, barınma, istihdam ve sosyal hizmetler temel kamu hizmetleridir. Bu çerçevede, strateji belgesi ve eylem planı bu başlıklara ilişkin amaç, hedef ve eylemler içermektedir. 11 Aralık 2019 tarihinde ise, 30975 Sayı ile Resmî Gazetede, Roman Vatandaşlara Yönelik Strateji Belgesi 2. Aşama Eylem Planı Genelgesi ve Roman Vatandaşlara Yönelik Strateji Belgesi (2016-2021) 2. Aşama Eylem Planı (2019-2021) Metni yayınlanmıştır.

Avrupa Birliği Komisyonu tarafından her yıl yayınlanan AB Genişleme Politikasına İlişkin Türkiye İlerleme Raporlarına göre, 2016 yılından bugüne kadar uygulama süresi dolmuş

olan Roman Vatandaşlara Yönelik Strateji Belgesi (2016-2021)'nin içeriği istenen şekilde genişletilmemiş, etkin bir şekilde uygulanarak, Roman vatandaşların sorunlarının çözümüne ilişkin olarak etkili sonuçlara ulaşılmasını sağlamamıştır. Belgenin, şu ana kadar sınırlı sonuçlar verdiği belirtilmiştir. Türkiye'ye İlişkin 2021 AB İlerleme Raporu'nda Türkiye için, "Savunmasız kimseler için toplum temelli bakış açısına geçiş konusunda çok az ilerleme kaydedilmiştir."

Avrupa'da Roman vatandaşların sorunlarının tartışıldığı, kültürlerinin korunmasına yönelik görüşlerin paylaşıldığı bir gün olarak kabul edilen 8 Nisan'ın, Türkiye'de de Romanların sosyal sorunlarının konuşulduğu, çözüm önerilerinin geliştirildiği ve Roman kültürünün yaşatıldığı bir gün olarak kabul edilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda, son olarak 8 Nisan 2021 tarihinde, Cumhurbaşkanlığı tarafından yayınlanan 31448 Sayılı Genelge ile, 8 Nisan'ın Türkiye'de Romanlar Günü olarak kutlanması kararı alınmıştır. Fakat hukuken kanunlar hiyerarşisine tabi olmayan ve vatandaşın değil, ilgili kurumların hak ve ödevlerini ilgilendiren, "hukuk kuralı" sayılmayan genelge ile belirlenen bu hususta, bir kanun düzenlemesi yapılması gerekliliği, hayati önem arz etmektedir. Bu kanun teklifi ile, 8 Nisan Dünya Romanlar Günü'nün ülkemizde resmi olarak ilan edilmesi ve kutlanmasının, kanuni düzenleme ile gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır.

8 NİSAN'IN, "DÜNYA ROMANLAR GÜNÜ" İLAN EDİLMESİ HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDDE 1 – 8 Nisan Dünya Romanlar Günü'dür. Bu günde kamu kurum ve kuruluşlarının öncülüğünde, vatandaşlar ve sivil toplum kuruluşlarının katılımıyla tören düzenlenir. Kamu kurum ve kuruluşları tarafından "Roman kültürünün tanıtımı ve sorunlarının görünür kılınması" konusunda farkındalık çalışmaları yapılır.

MADDE 2 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

